

Brøndvejs pædagogiske hus



Inklusion gennem robuste læringsfællesskaber

– en guide til det pædagogiske arbejde i Børnehuset Brøndvej.

Skrevet af personalet i samarbejde med Anne Linder



Høje-Taastrup
Kommune

Forord

En hilsen fra projektets styregruppe

Ansvar for den pædagogiske faglighed kan ikke kun placeres hos den enkelte aktør. Godt pædagogisk arbejde handler om at sikre, at alle medarbejdere deltager aktivt i at skabe de betydningsfulde læringsfællesskaber. Børnehuset Brøndvej er oprindeligt sammenlagt af 3 institutioner og vi havde brug for at skabe et nyt, solidt og fælles pædagogisk fundament. Godt samarbejde udspringer af god kommunikation, både i de enkelte team og på tværs i huset. Udviklingsprojektet har præsenteret nogle konkrete modeller SKUB og VERA – som begge understøtter vores refleksion og samarbejde. Projektet har givet os mulighed for at styrke det kollegiale netværk og sætter pædagogikken i centrum til gavn for både voksne og børn.

Styregruppen for udviklingsprojektet
Helle K. Nielsen
Krestina Bendtsen
Tove Hjort
Karin K. Jørgensen

En hilsen fra områdeledelsen

Børnehuset Brøndvej har nu fokus på at skabe en læringskultur der støtter alle børns livsduelighed. Børnehuset skaber fællesskaber hvor alle børn udvikles og udfordres, så de trives og lærer mest muligt, uanset deres forudsætninger. Personalet og ledelsen i Brøndvej har gennem et pædagogisk udviklingsprojekt skabt en fælles pædagogisk platform, der kan give en rød tråd gennem hele barnets institutionsliv. Jeg har fuldt denne proces tæt og oplevet medarbejdergruppens engagement og jeg glæder til at følge det videre pædagogiske arbejde.

Venlig hilsen
Lisbet Mathiesen
Områdeleder
Høje Tåstrup Kommune

Velkommen til Børnehuset Brøndvejs pædagogiske læringsfællesskab

God pædagogik støtter både det enkelte barn og skaber robuste læringsfællesskaber. Pædagogiske drøftelser og kollegiale refleksioner står helt centralt i udviklingen af høj faglighed. En fælles faglig platform kan styrke både pædagogikken, fagligheden og trivslen – blandt både børn og voksne. Dette hæfte giver en kort introduktion til Børnehusets pædagogiske og teoretiske grundlag og skaber rammen for det videre pædagogiske arbejde.

Mens vi lokalt har arbejdet med vores eget pædagogiske hus – har Høje Tåstrup kommune institutionskontor haft "Leg og lær" på tegnebrættet. Dette hæfte understøtter intentionerne i den kommunale udgivelse "Leg og lær".

Det er en pædagogisk opgave at skabe rammerne for et sundt og positivt børneliv og det gør vi ud fra den overbevisning at hvert barn er unikt, og udvikler sig ud fra forskellige forudsætninger

Hæftet er afslutningen på et pædagogisk udviklingsprojekt 2014- 2015. Tak til konsulenterne Anne Linder og Jesper Gregersen for at føre os gennem denne proces.

God læselyst!

Astrid Krüger

Brøndvej Pædagogisk leder

August 2015

Indhold

Brøndvejs pædagogiske hus	4
Taget på huset	4
Trappen.....	4
Børnehusets værdier	5
Dit eget engagement. De sidste trappetrin inden du åbner døren til Brøndvejen..	5
De 5 vigtigste pædagogiske elementer i Børnehuset Brøndvej.....	5
Pædagogisk kortlægning	7
Den pædagogiske hånd.	7
Analysemodeller	8
SP modellen.....	8
VERA modellen.....	9
SKUB modellen.....	10
ICDP metoden.....	11
Pædagogiske læreplaner.....	12
Pædagogiske udviklingsplaner (miniprojekter)	13
Skabelon til udviklingsprojekt	14
Litteratur	15

Brøndvejens pædagogiske hus



Brøndvejs pædagogiske hus er bygget op af mange elementer som tilsammen er med til at skabe vores pædagogiske tilbud.

Taget på huset

Overordnet set er den pædagogiske opgave at skabe inkluderende læringsfællesskaber – hvor der både er fokus på fællesskabet og på det enkelte barn (individet).

Trappen

Pædagogikken hviler på den nationale lovgivning og nationale inklusionselementer for Høje Tåstrup kommune. Der består af 2 dele:

1. Den sammenhængende børnepolitik og
2. Visionen for morgendagens børn- og ungeliv.

Retningslinjerne binder hele børn-, unge- og familieområdet sammen og den bygger bro mellem normal- og specialområderne. Centrale temaer er

- Trivsel og fællesskaber
- Børn og unge skal lære endnu mere
- Ligeværdigt og forpligtende forældresamarbejde
- Sammenhæng og helhed i børn og unges liv

Temaerne skal overordnet sikre at; Alle børn skal udvikles og udfordres, så de trives og lærer mest muligt, uanset forudsætninger.

Børnehusets værdier

I Børnehuset Brøndvej lægger vi vægt på, at alle børn mødes af positive og engagerede voksne, som tager initiativer til gode læringsprocesser for børnene eksempelvis lege/projekter og/eller aktiviteter.

I Børnehuset Brøndvej lægger vi stor vægt på at skabe et multikulturelt rum, hvor der er udviklingsmuligheder for både alle børn og alle nationaliteter. Vi er åbne overfor den kulturelle mangfoldighed, og er bevidste om at tolerance og forståelse skabes gennem tillid og respekt og, at dette er grundstenen i et demokratisk samfund

Dit eget engagement.

De sidste trappetrin inden du åbner døren til Børnehuset Brøndvej

Medarbejderens engagement er med til at skabe det bedste fundament for børns læring. Når du træder ind af døren til huset skal du have nikked ja til at du vil arbejde ud fra de nationale og kommunale retningslinjer og være tro mod Børnehusets fælles værdier. Medarbejdernes motivation, omstillingsparathed og engagement har en direkte virkning på den samlede effektivitet og kvaliteten af det pædagogiske arbejde.

De 5 vigtigste pædagogiske elementer i Børnehuset Brøndvej

Relationer og netværk

Det er vigtigt for det enkelte barn at føle sig betydningsfuld i et fællesskab. De voksne har ansvaret for at barnet bliver støttet i sit samspil med de andre børn og opbygger sine sociale relationer. De voksne tilbyder barnet udviklingsstøttende og omsorgsfulde relationer, som er meget betydningsfulde for barnets udvikling og trivsel.

Begivenheder

Dagens struktur og rutiner skaber en ramme for det pædagogiske arbejde. De voksne har ansvaret for at de pædagogiske hverdagsrutiner er tilpasset det enkelte barn og den enkelte børnegruppe. Aktiviteterne skifter gennem ugen og året så børnene stimuleres og udfordres mest muligt. Begivenhederne planlægges så børnene oplever at de er betydningsfulde deltagere i både store og små fællesskaber.

Personlige styrker

Alle børn er forskellige og alle børn har ret til at få udviklet deres personlige potentiale og udviklet deres personlighed. For at udvikle sin egen personlighed har børn brug for at møde autentiske voksne, der er den bedste udgave af sig selv. Når den professionelle bruger sin personlighed i det pædagogiske arbejde, får børnene gode rollemodeller og optimale mulighed for at spejle sig i betydningsfulde andre.

Viden og sprog

Med baggrund i sprogvurderingerne tilrettelægges sproglige aktiviteter, så sproget sættes i spil på mange forskellige måder og det indgår som en naturlig del af det pædagogiske arbejde. Sprogvurderingens resultater, kan give anledning til en af følgende indsatser.

1. Generel indsats i det daglige 2. Fokuseret indsats i det daglige 3. Særlig indsats f.eks. talepædagogisk bistand. 4 Målrettet indsats i forhold til tilegnelse af dansk.

Børnehuset Brøndvej er en idrætsinstitution

Idræt er en pædagogisk metode og en samværsform, som bliver brugt i det pædagogiske arbejde i børnehuset. Gennem idrætsmæssige aktiviteter skabes rum for læring og udvikling. Aktiviteten understøtter det målrettede pædagogiske arbejde, der skal danne en værdifuld ramme for inkluderende læringsmiljøer og fællesskaber.

Og har altid et formål; det kan være fysisk, psykisk, social eller kognitiv udvikling. Den pædagogiske idræt er med til at højne den pædagogiske faglighed. Der er blevet skabt fokus på både fællesskabet, individet og på at deltagelse sker på det enkelte barns niveau. Vi arbejder med relationer og netværk ved at vi er bevidste om vores rolle i aktiviteten og vi sikrer at der skabes pædagogiske bagdøre, så det enkelte barn får et positivt selvbillede og oplevelsen af at slå til.

Pædagogisk idræt handler ikke om konkurrence, men om fællesskaber og bevægelse. Vi ønsker at sætte spor hos børnene.



Pædagogisk kortlægning

Den pædagogiske hånd

Sikre at de vigtigste pædagogiske elementer indgår systematisk i al pædagogisk aktivitet

Den pædagogiske hånd er den hånd personalet i Brøndvej rækker ud mod verden, når de skal planlægge, kortlægge, gennemføre og evaluere deres pædagogiske praksis. Elementerne i hånden er en forenklet udgave af det pædagogiske hus.



Relationerne, Begivenhederne, De personlige styrker, Viden og sprog og Idrætten skal sikre at alle børn bliver udfordret, så de bliver så dygtige, de kan, samt at personalet har retning mod de pædagogiske mål.

Alle institutioner i Høje-Taastrup skal med udgangspunkt i HTK-LEG&LÆR årligt kortlægge, hvad børnegruppen er:

- optaget af og ikke er optaget af - både generelt og i forhold til de 6 læreplanstemaer,
- hvad de er udfordret af,
- har udviklingspotentiale til og
- har behov for vi hjælper dem med

Kortlægningen af de fire ovenstående skal danne grundlag for et overordnet læringsmål for den samlede børnegruppe.

Analysemodeller

SP Modellen

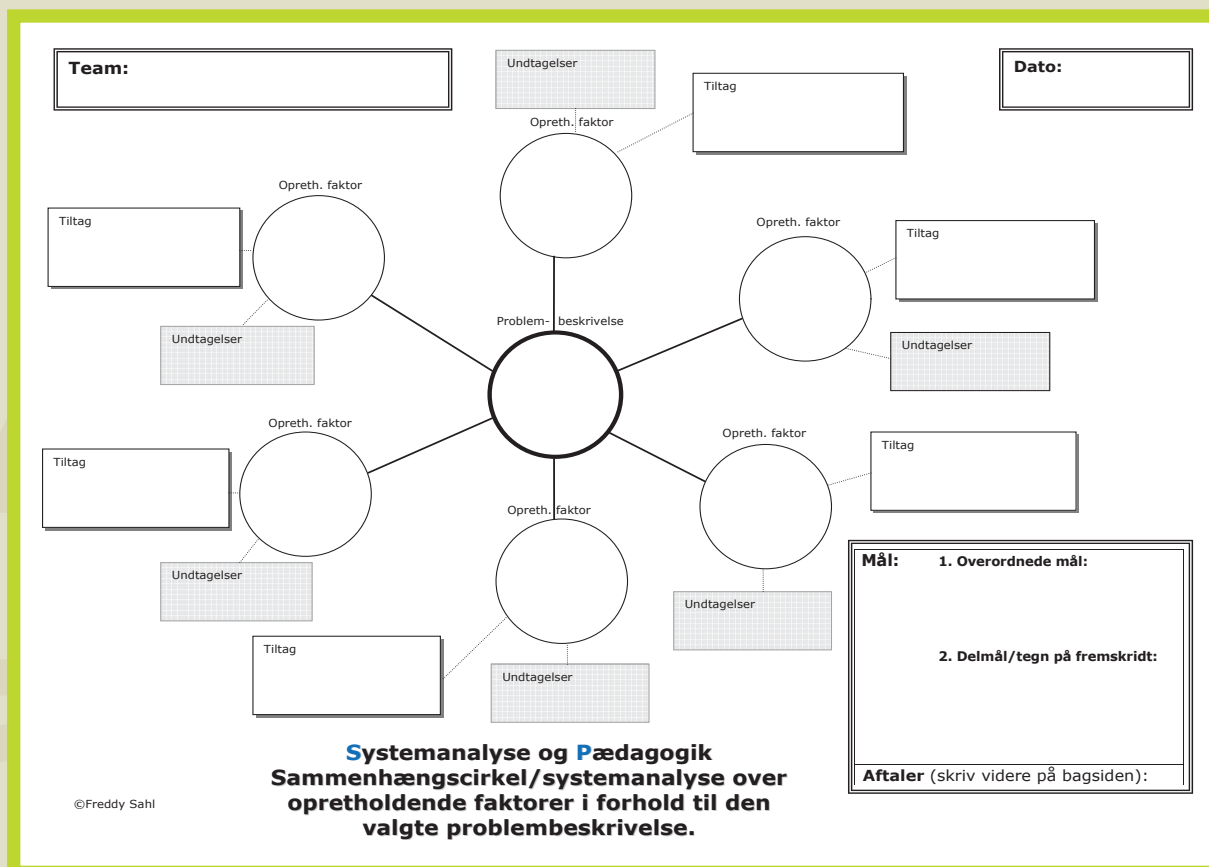
Sætter fokus på en systemisk og generel analyse af det pædagogiske miljø

SP-modellen (systemanalyse og pædagogik) er skabt af Freddy Sahl og er en analyse- og refleksionsmodel, som gennem sin systematik kan hjælpe teamet til at fastlægge og fastholde en overordnet pædagogisk indsats. SP- er et analyseredskab, der har fokus på at se barnet i sin kontekst, på at analysere barnets situation med henblik på at iværksætte en kvalificeret tidlig indsats.

Formålet med analysefasen er at opnå en utvetydig forståelse af de faktorer, som udløser, påvirker og opretholder adfærds-, trivsels- og læringsproblemer i barnets nuværende kontekst.

Der lægges vægt på, at de professionelle skal have fokus på samspillet og relationerne mellem barnet og omgivelserne, mellem børnene, mellem barn og voksne, og sammen med dette også se kritisk og udforskende på egen praksis.

SP er et pædagogisk analyse redskab der bruges til at belyse forskellige problemstillinger eller udfordringer. SP-modellen støtter processen med at finde en problembeskrivelse, en målformulering, samtidig med at der er fokus på de opretholdende faktorer, undtagelser og til sidst fokuseres på mulige tiltag. Ud fra SP-modellen skrives der efterfølgende en mål og udviklingsplan.



VERA modellen

Sætter fokus på et specifikt fokuspunkt

Vera (Viden-Emotioner-Refleksion og Action) er skabt af psykolog Anne Linder (2014), og er et supplement til SP-modellen. SP modellen anvendes til den generelle (og overordnede) pædagogiske analyse, mens Vera anvendes til mere specifikke og konkrete problemstillinger.

Vera-modellen er et pædagogisk redskab til analyse og refleksion, der gør det muligt at analysere et fokuspunkt nærmere – inden man forsøger at løse problematikken. Et fokuspunkt er eksempelvis en opretholdende faktor der er kommet frem i SP-analysen eller under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner.

- Viden. Hvad **ved jeg** om fokuspunktet?
- Tanker. Hvad **tænker jeg** om fokuspunktet?
- Emotioner. Hvad **føler jeg** om fokuspunktet?
- Handlinger. Hvad **kan jeg** gøre omkring fokuspunktet?

I refleksions processen kan man nemt komme i handlemode og glemme de øvrige spørgsmål. Derfor gemmes 'handlingerne' til sidst, Refleksionen kan afsluttes med en udviklings eller handleplan (Hvad kan jeg gøre?) og efterfølges måske af en SKUB proces.

Hvis Vera anvendes systematisk – kan man reducere brugen af synsninger. Mange synsninger i det pædagogiske miljø er ofte lig med lav faglighed.



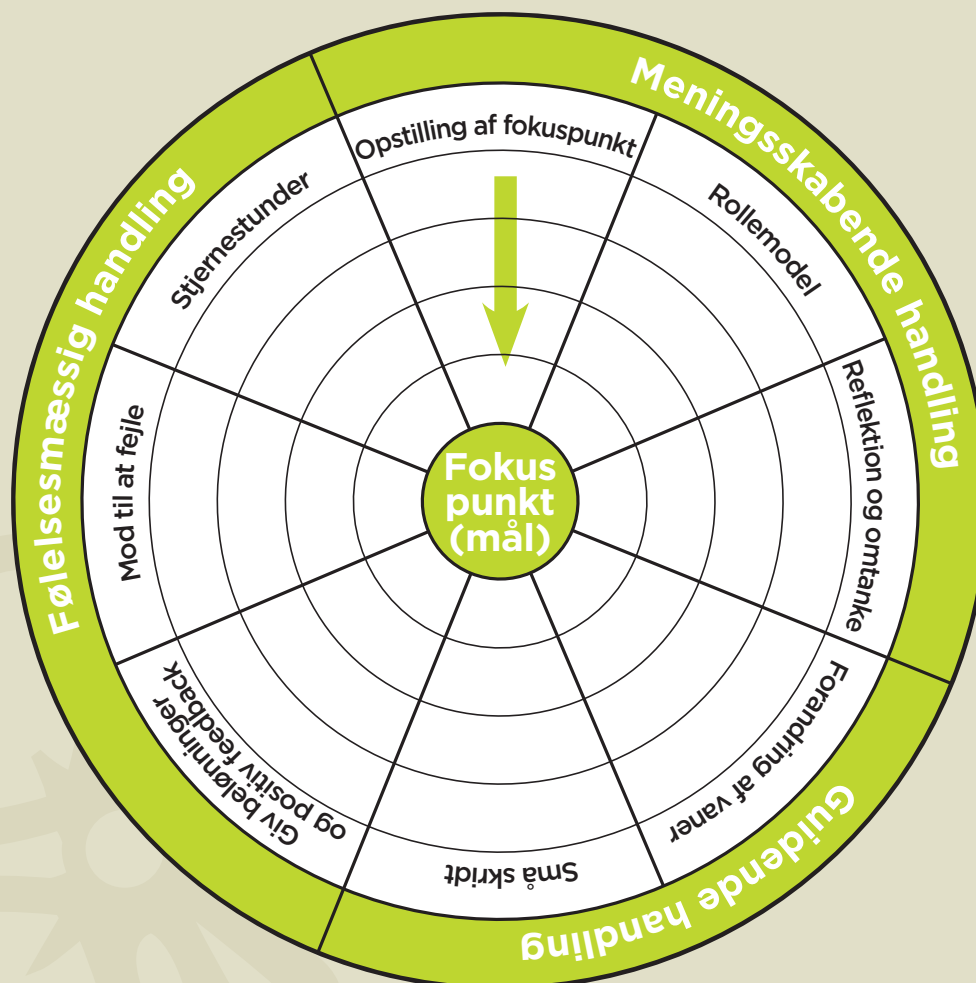
SKUB modellen

Sætter fokus på forandringsprocessen

SKUB er skabt af psykologen Anne Kirketerp (2012)¹ og et supplement til SP og Vera. SKUB er ikke en bogstavforkortelse, men skal forstås rent bogstaveligt, at man kan iværksætte handlinger der har værdi for andre. Et skub består af en række strategier eller processer, der kan anvendes til at skabe en forandring. Som det første SKUB – støttes fokuspersonen (barnet eller kollegaen) til at få formuleret og præciseret sin udfordring/ problem eller fokuspunkt. Derefter kan man analysere hvilke strategier eller processer der er mest hensigtsmæssige.

Man kan fx overveje

- Er der mest brug for processer der skaber følelsesmæssig energi?
- Er der mest brug for processer der skaber mening?
- Er der mest brug for processer der guider og vejleder?



ICDP metoden

Sætter fokus på den enkelte relation

ICDP står for International Child Development Program og er skabt af den norske psykolog Karsten Hundeide (2006) ICDP er et sensitiveringsprogram der sætter fokus på kvaliteten af det relationelle forhold. Hvis SP analysen for eksempel viser, at en af de opretholdende faktorer, omkring et barns mistro eller manglende udvikling, udspringer af problematiske relationer kan de otte temaer for positivt samspil bruges som guideline til et forbedret samspil. De otte temaer er inddelt i 3 dialoger.

Man kan overveje

- Kvaliteten af den følelsesmæssige dialog. Tema 1-4
- Kvaliteten af den meningsskabende dialog. Tema 5-7
- Kvaliteten af den guidende/vejledende dialog. Tema 8

	Positiv udgave af samspilstemaerne	Selvvurdering Tænk på et barn/en ung og sæt et kryds pr. linje. "Kvaliteten af det samspil jeg tilbyder barnet/den unge..."					Negativ udgave af samspilstemaerne
		Er godt/fantastisk	Er ok/i orden/uden at være fantastisk	Er ukendt/ neutralt/ 50/50	Er overfladisk og noget ringe	Er meget ringe/meget problematisk	
1	Jeg viser positive følelser og glæde for barnet/den unge.						Jeg negligerer og afviser barnet/den unge.
2	Jeg ser barnets/den unges initiativ og justerer mig efter initiativet.						Jeg dominerer og pådutter barnet/den unge min egne ideer og initiativer.
3	Jeg inviterer barnet/den unge til samtale, lytter og svarer.						Jeg taler ikke med barnet/den unge og viser ligegyldighed overfor hans kontaktforsøg.
4	Jeg viser venlighed og anerkendelse og bekræfter det barnet/den unge magter at gøre.						Jeg er uvenlig og underkender barnet/den unge.
5	Jeg fanger barnets/den unges opmærksomhed så der sker en fælles oplevelse.						Jeg overser og devaluerer barnets/den unges værdier og færdigheder.
6	Jeg fastholder barnets/den unges opmærksomhed - viser følelser og entusiasme.						Jeg distraherer og forvirrer barnet/den unge med modstridende stimuli.
7	Jeg forbinder barnets/den unges oplevelser - uddyber og forklarer.						Jeg giver ikke barnet/den unge forklaringer.
8	Jeg guider og vejleder barnet/den unge. Fortæller ham hvad han må og skal - trin for trin.						Jeg undlader at vejlede/guide barnet/den unge. Bruger negativ grænsesætning. "Du må ikke..."

Pædagogiske læreplaner

Udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner på daginstitutionsområdet blev indført ved lov i 2004.

Læreplanerne skal behandle følgende temaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Sociale kompetencer
3. Sproglig udvikling
4. Krop og bevægelse
5. Naturen og naturfænomener
6. Kulturelle udtryksformer og værdier

De pædagogiske læreplaner skal indeholde mål og eventuelle delmål for, hvilke kompetencer og erfaringer den pædagogiske læringsproces skal give børn mulighed for at tilegne sig. Det skal endvidere fremgå, hvilke overvejelser om læringsmål, metoder og aktiviteter, der er i forhold til børn med særlige behov.

HTK leg og lær og morgendagens børne-ungeliv i Høje Taastrup er med til at skabe rammerne for udarbejdelsen af læreplanerne. Hvert år udarbejdes der nye læreplaner, for hvad årets fælles fokus i Børnehuset skal omhandle og derefter arbejdes der ud fra læreplanstemaerne. Her bliver der lagt vægt på at hvert barn er unikt og udvikler sig ud fra forskellige forudsætninger. Et godt børneliv for os er, at børnene udvikler sig, trives, er nysgerrige og formår at udforske og udfordre sig selv og omverdenen så de bliver livsduelige. Det er vores opgave at skabe rammerne for et sundt og positivt børneliv og det bidrager læreplanerne til.

Børn skal mødes med anerkendelse, respekt og ligeværd, så de får et positivt selvbillede. Vi lægger vægt på at barnet møder positive og engagerede voksne, der tager initiativer til gode læringsprocesser.

Pædagogiske udviklingsplaner (miniprojekter)

Sætter fokus på konkrete pædagogiske projekter

God pædagogik er dynamisk. Pædagogikken skaber rammen om børnenes læring der også er dynamisk. Ud fra læreplanstemaernes linje (se side 14) planlægges pædagogiske miniprojekter der skifter hver anden måned. Miniprojekterne er små, men vigtige projekter der har til formål at sikre at pædagogikken er tilpasset de aktuelle opgaver og at den pædagogiske opgaveløsning hele tiden er dynamisk og levende.

Et miniprojekt er en unik opgave der adskiller sig fra de pædagogiske rutineopgaver. Et miniprojekt er en tidsbegrænset opgave der sammenkæder aktiviteter, et konkret mål eller slutresultat, og har et tydeligt start- og sluttidspunkt.

Det konkrete formål kan være at afprøve nye pædagogiske tiltag eller udfordre gamle rutiner og få erfaring med om ressourcerne kan bruges på en anden måde – til gavn for både individet og fællesskabet.

Miniprojekterne kan fx være

- Hvordan bruger vi naturen i det kreative rum?
- Hvordan kan vi strukturere de pædagogiske samlinger på en ny måde?
- Hvordan kan vi støtte børnene i deres konflikter?



Den pædagogiske hånd skal inddrages i kortlægningen, gennemførelsen og evalueringen af de pædagogiske udviklingsplaner.

Skabelon til udviklingsprojekt

Inden miniprojektet beskrives laves en SP analyse

Periode start/slut

Børnegruppe		Ansvarlig	
Projektbeskrivelse	Målformulering	Strategier og tiltag	Evaluering
Fokuspunktet/konkret beskrivelse af den situation eller den adfærd man ønsker at ændre. Fokuspunktet kan findes ved at anvende SP, Den pædagogiske hånd samt VERA.	Nyt fokusområde/punkt. Hvilken forandring ønsker vi? Hvad er realistisk og målbart?	Hvad gør vi? Hvornår? Forandringsprocessen kan styres ud fra SKUB og evt. ICDP hvis der arbejdes med relationelle forhold.	Hvad gjorde vi? Hvad var resultatet? Miniprojektet kan evalueres ud fra SKUB, ICDP og Den pædagogiske hånd.

Læreplans-temaer der indgår i det konkrete miniprojekt – sæt kryds.

Sprog	Krop og bevægelse	De pædagogiske aktiviteter
Natur og naturfænomener	Alsidig personlig udvikling	Hverdagslivets rutiner
Kulturelle udfryksformer og værdier	Socialekompetencer	Børnekulturen

Revidering

Hvad gør vi nu? Hvad er næste tiltag?

Det nye fokuspunkt kan evt. findes ved at bruge VERA eller den pædagogiske hånd.

Litteratur

- Hundeide, Karsten (2004): Relationsarbejde i skole og daginstitutioner Dafolo.
- Kirketerp, Anne Lindstad (2011): Foretagsomhedens didaktisk og skubmetoden" Århus universitetsforlag
- Kirketerp, Anne Lindstad (2012): "Foretagsomhedens pædagogik og SKUB-metoden" Kognition og Pædagogik nr. 83 s. 66-86
- Linder, Anne (2012): "Den relationelle grammatik" Kognition og Pædagogik nr. 86, dec. 2012, s. 24-34
- Linder, Anne (2015): "Relationsbaseret vejledning". Egen udgivelse
- HTK (2015): Leg og lær



Personalet i Børnehuset har deltaget i et fagligt udviklingsforløb (2014-2015) og hæftet fastholder forløbet og giver en introduktion til det nye, fælles pædagogiske fundament.

Det centrale i pædagogikken er mødet mellem mennesker. Alle børn har behov for støtte og hjælp for at kunne udvikle sig optimalt. De professionelle har ansvaret for at skabe de optimale udviklings og læringsrum. Men det kræver enighed, stor faglighed og engagement at håndtere den pædagogiske kompleksitet. Hæftet er skabt af det pædagogiske personale og henvender sig til nye kollegaer, forældre og andre interesserede.

God læselyst.

Hæftet er udarbejdet i samarbejde med personalet.

Astrid Krüger
Pæd. leder
Børnehuset Brøndvej
Brøndvej 5
2640 Hedehusene



**Høje-Taastrup
Kommune**

